

Sygn. akt II UK 267/14

POSTANOWIENIE

Dnia 24 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku E. Ł.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w E.
o prawo do emerytury,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 24 marca 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 lutego 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania,**
- 2. przyznaje adwokatowi M. G. - Kancelaria G. [...] s.c. w G. od Skarbu Państwa - Sądowi Apelacyjnemu w [...] kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) zwiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 lutego 2014 r., III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację wnioskodawcy E.Ł. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w E. z dnia 7 marca 2013 r. w sprawie przeciwko ZUS Oddziałowi w E., którym oddalono jego odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 31 października 2012 r., odmawiającej przyznania prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, gdyż wnioskodawca nie

legitymował się 15 letnim okresem pracy w szczególnych warunkach i w związku z tym nie spełnił przesłanek określonych w art. 32 w związku z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.).

W skardze kasacyjnej od tego wyroku, zaskarżając go w całości, pełnomocnik wnioskodawcy zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy - art. 378 § 1, art. 379 pkt 5, art. 382, art. 233 § 1 k.p.c. i art. 217 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, i oddalenie wszystkich wniosków dowodowych strony, co w konsekwencji spowodowało niewyjaśnienie istoty sprawy oraz wszystkich okoliczności mających znaczenie dla jej rozstrzygnięcia, stanowiąc naruszenie art. 386 § 2 k.p.c. oraz pozbawienie wnioskodawcy możliwości obrony swoich praw, co prowadzi do nieważności postępowania - art. 379 pkt 5 k.p.c., wniósł o stwierdzenie nieważności postępowania oraz uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania, w tym kosztach zastępstwa procesowego nieuiszczonych w całości ani w części.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono nieważnością postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 499 ze zm.), rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od

każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, stąd też ewentualna możliwość dalszego postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe (por. art. 177 ust. 1 Konstytucji), które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

- 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
- 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
- 3) zachodzi nieważność postępowania lub
- 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W judykaturze Sądu Najwyższego przeważa stanowisko, że nieważność postępowania nieuwzględniona przez sąd drugiej instancji z urzędu lub na zarzut strony stanowi uzasadnioną podstawę skargi tylko wtedy, gdy miała znaczenie dla wyniku sprawy (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 21 listopada 1997 r., I CKN 825/97, OSNC 1998 nr 5, poz. 81; z dnia 10 lutego 1998 r., II CKN 600/97, OSP 1999 nr 3, s. 58; z dnia 18 stycznia 2005 r., II PK 151/04, OSNP 2005 nr 17, poz. 262; z dnia 11 grudnia 2006 r., I PK 124/06, OSNP 2008 nr 3-4, poz. 27; z dnia 8 maja 2007 r., II PK 297/06, M.P. 2007 nr 11, s. 587; z dnia 22 lutego 2011 r., II UK 290/10, LEX nr 817531; z dnia 13 lipca 2011 r., I UK 11/11, LEX nr 1043978). Wynika to z faktu, że skarga kasacyjna przysługuje od orzeczeń sądu drugiej instancji, stąd wyłączone jest bezpośrednie badanie w postępowaniu kasacyjnym naruszenia przepisów postępowania przez sąd pierwszej instancji, w tym prowadzących do nieważności postępowania (wyrok SN z dnia 18 września 2013 r., II PK 4/13, niepublikowany LEX nr 1375183). Wskazywana w skardze kasacyjnej nieważność postępowania nie zachodzi. Wnioskodawca upatrywał ją w pominięciu przez Sąd pierwszej instancji zgłoszonych wniosków dowodowych i nieuzupełnienie tego uchybienia przez Sąd drugiej instancji. Tymczasem w judykaturze za

utrwalony można uznać pogląd, że odmowa dopuszczenia dowodu nie pozbawia strony możliwości obrony jej praw w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 19 listopada 1997 r., I PKN 277/97, OSNAPiUS 1998 nr 17, poz. 509). Nieuwzględnienie przez sąd rozpoznający sprawę wniosków dowodowych strony nie stanowi pozbawienia jej możliwości obrony swych praw w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. i nie może uzasadniać zarzutu nieważności postępowania. W przepisie tym chodzi jedynie o takie sytuacje, w których na skutek wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej, strona nie mogła brać i faktycznie nie brała udziału w całym postępowaniu lub jego istotnej części, nie zaś o, nawet bezpodstawne, nieuwzględnienie wniosków dowodowych strony przez sąd (por. wyrok Sądu Najwyższego z 18 października 2001 r., I CKN 478/00, LEX nr 52795).

Tym się kierując, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Orzeczenie o kosztach postępowania uzasadnia § 12 ust. 2 oraz § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461).